

[Schovelin.]

der kan Drøftelsen maaske blive ganske lidenskabsløs. Til syvende og sidst er dette jo noget, der ikke burde skille os politisk. Det drejer sig jo dog om rene Hensigtsmæssighedsspørgsmaal: hvorledes man bedst laver Traktatsystemet og Traktatforhandlingssystemet, saaledes at det gavner visse bestemte positive danske Erhvervsinteresser. Det er ikke noget, der hænger sammen med ophøjede Principper om Frihandel og Beskyttelse o. s. v. Det er til syvende og sidst noget umaadelig praktisk, noget umaadelig konkret. Derfor, denne fornemme Afvisning med, at saaledes har vi nu altid gjort, det er saa udmærket, hvad vi gør, og det kan nu ikke blive anderledes — det er en underlig Maade at tage *det* paa, som i Virkeligheden til syvende og sidst vedrører Portemonnæen, alles Portemonnæ. Den højtærede Minister strejfedes Spanien i sin Tale. Det tror jeg ikke, jeg vilde have gjort i hans Sted. Det er jo et af de i høj Grad lærerige Eksempler paa, hvor vigtigt det er at have Vaaben i Hænde, naar vi skal til at føre en Traktatforhandling, hvad enten det saa ender paa den ene eller den anden Maade.

Men lad mig saa til sidst tilføje, hvad der synes mig at være det allervæsentligste af det hele, at dette er ikke nogen Sag, som den højtærede Udenrigsminister bør eller behøver at tage paa den Maade, som han gør, idet han staar op og værger sine Embedsmænd paa den skønneste Maade. Det synes jeg er brillant, det er heller ikke andet, end hvad man jo kan vente sig af hans udmærkede og noble Personlighed. Men det er slet ikke det, der her er Tale om. Her er Tale om noget, der peger langt ud over det udenrigspolitiske; det, der er sagt med rene og klare Ord, og som til syvende og sidst bunder i hele vort Lands traditionelle Toldpolitik. Man kan gaa saa langt tilbage som til 1863, der er ingen levende Mand, man kan bebrejde, at vi i sin Tid kom ind paa hele dette System; men det er forkert, at vi kom ind paa det, vi maa en Gang standse, besinde os paa, om det ikke var praktisk, om det ikke var forsvarligt, om det ikke var økonomisk nødvendigt for vort lille Land at tage fat paa en helt anden Maade. Og saa er Spørgsmaalet, hvorledes Udenrigsministeriet skal stille sig. Egentlig er det løst ved det venlige Tilsagn, der kom fra den højtærede Ministers Side, ved den Forsikring, han som Ministeriets Chef kan give med Vederhæftighed om, at han er sikker paa, at hvis der sker et saadant Systemskifte, vil man i Udenrigsministeriet finde lige saa redebonne og villige Hjælpere

til at gennemføre det, som man nu har i Ministeriet til at gennemføre det, der synes at staa de Herrers Hjerte betydeligt nærmere end det, vi fra vor Side ønsker.

Ordføreren (Jepsen Christensen): Jeg vil gerne sige til det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Schovelin), at naar han mente, at Grunden til, at jeg ikke har kunnet lade den konservative Betænkning uomtalt i min Ordførelse, vel egentlig maatte ligge i, at jeg savnede Forudsætningen for at forstaa det dybtliggende Motiv for de Konservative i denne Sag, kan jeg jo ikke undre mig over en saadan Udtalelse af det ærede Medlem, der er Forfatter til et Udtryk; der vender sig mod Flertallet indenfor Udvalget, nemlig at det er enfoldigt af dette, at det ikke er i Stand til at forstaa den store Betydning, som de Konservatives Opfattelse af vor Handelstraktatpolitik har. Jeg ønsker hermed kun at kendetegne den Tone, der er anslaaet fra den Side under den saglige Drøftelse af de Ting, her er Tale om.

I øvrigt vil jeg gerne om selve Sagen sige, at vi slutter jo ikke Mestbegunstigelsestraktater uden Hensyn til, om man fra anden Side vil forsøge gennem Specialisering af Toldtariffen at gennemhulle dette System, men vi ratificerer en Mestbegunstigelsestraktat med dertil hørende Slutprotokol, i hvilken der tages Forbehold overfor de Muligheder, der foreligger af den Art, som de Konservative netop frygter. Jeg vil gerne, for at ikke den af det ærede Medlem hævdede Opfattelse skal fæstne sig, den Opfattelse, at vi staar værgeløse overfor enhver grov Tilsidesættelse af Meningens med Mestbegunstigelsestraktaten, hævde, at det gør vi aldeles ikke. Det er et Spørgsmaal, der, naar en grov Tilsidesættelse finder Sted, meget vel kan gøres til Genstand for en Voldgiftskendelse i Kraft af de Voldgiftstraktater, vi har sluttet med de forskellige Lande, og derved komme ind under Paa-dømmelse af Repræsentanter for Folk, der ikke behøver at være de underlegne, fordi vi er de smaa med Hensyn til Landets Omraade og vort Indbyggertal. Vi maa derfor vel have Lov til at henvise til, at vi ikke staar værgeløse i vort Krav om en virkelig Overholdelse af Mestbegunstigelsestraktater. Selv om man har fundet det opportunt i Nutiden at gøre dette Spørgsmaal til Genstand for international Undersøgelse, mener jeg dog, man har Ret til at sige, at hvad der end kommer ud af disse Undersøgelser, har Danmark Vaaben i Haand til at kræve en virkelig hæderlig Overholdelse af Mestbegunstigelsesretten respekteret.